

Síntesi de resultats

La metodologia emprada en aquesta recerca ha seguit els criteris establerts per la *Investigació Acció Participativa* que té com a principal objectiu l'obtenció d'un major coneixement de la realitat i la seva transformació, a partir de la posada en marxa de processos de reflexió col·lectiva.

Per aquesta raó, es va dur a terme un treball de camp exhaustiu que ha permès la participació dels diferents agents implicats (professorat, equip directiu, alumnat, famílies, tècnics municipals, associacions... etc.) i l'elaboració d'una diagnosi consensuada i compartida, en la que hi han pres part més de 2.200 persones.

Aquest procés ha incorporat la realització de diferents accions de recerca i consulta a centres educatius de secundària de tot Catalunya: 36 entrevistes, 10 grups de treball, 11 tallers participatius a tot el territori i enquestes a més de 1.000 alumnes i de 700 professors/es de centres de secundària públics i privats.

L'estudi conclou que el coneixement i la participació dels estudiants en les decisions dels centres és baixa. En aquest sentit, mostra que tres de cada quatre alumnes desconeix quins són els seus drets i deures al centre, tot i que un 60% del professorat assenyala que ha treballat aquesta matèria amb els seus alumnes.

Segons aquest estudi, els estudiants tenen dificultats per accedir a la informació. De fet, el 44% dels joves enquestats no saben què és el Consell Escolar (CEC) i el 48,5% desconeix quins són els seus representants en aquest òrgan.

La recerca fa palès que els mecanismes i òrgans existents (delegats, CEC, consell de delegats, etc.) acostumen a realitzar funcions de tipus informatiu i poques vegades d'incidència en la presa de decisions. Aquest fet no afavoreix la motivació de l'alumnat a l'hora de participar. Pel que fa a la figura del delegat, tot i que el 66 % la consideren útil i necessària, només un 17,7% voldrien exercir aquesta tasca.

A escala general, l'alumnat participa en àmbits molt específics, com: els aspectes organitzatius de l'aula, l'animació al centre i la participació en projectes d'entorn ja definits. En canvi, la participació de l'alumnat és força baixa en el treball-aprenentatge a l'aula, els aspectes d'organització del centre i els projectes d'entorn a desenvolupar.

Segons l'estudi realitzat per la Fundació Pere Tarrés, els estudiants amb més predisposició a participar en les decisions i activitats del centre acostumen a ser aquells que tenen bons resultats acadèmics, els més joves, els qui se senten més part del seu centre i/o aquells que pertanyen a algun tipus d'associació estudiantil. Finalment, la massificació en les aules, la diversitat de necessitats de l'alumnat i les motivacions i eines del professorat esdevenen condicionants cabdals a l'hora de crear un clima positiu en el grup-classe i de promoure la participació de l'alumnat a l'aula i al centre.

Algunes propostes de millora

A través del treball amb els diversos agents implicats (professorat, alumnat, famílies, entitats... etc.) es van recollir algunes propostes d'actuació per tal de poder millorar la situació actual:

- Oferir **formació contínua al professorat** vinculada a l'àmbit de l'educació per a la participació i en la participació i en la pràctica de metodologies participatives.
- Fer un **banc de bones pràctiques** i experiències als centres.
- Crear un **web** del centre o de la comunitat educativa del municipi.
- Incrementar **accions dels centres i dels sindicats estudiantils** per fomentar la creació d'associacions d'estudiants així com del teixit associatiu.
- Incrementar **temps, reconeixement i espais** per als representants de l'alumnat als centres.
- **Incrementar el reconeixement als tutors/es** i el temps que destinen a promoure la participació entre el seu alumnat.
- Incrementar la **participació de les famílies** als centres.

Orientacions per a la intervenció

Més enllà de les propostes concretes, l'estudi estableix algunes orientacions generals que han de contribuir a crear les condicions necessàries per incrementar la participació de l'alumnat en els centres i en l'entorn:

1r/ Cal fer un treball de fons per generar un discurs favorable al foment de la participació en els centres educatius.

2n/ Com a reforç a la construcció d'aquest discurs, cal que les pràctiques participatives en els centres siguin relacionades amb les necessitats dels agents, els recursos disponibles i la disposició de temps.

3r/ S'ha de disposar de persones amb capacitats i habilitats per generar un lideratge relacional i en el cas de l'alumnat, cal educar en i per a la participació, i treballar les competències bàsiques que faran possible aquesta implicació activa de l'alumnat en el centre i en el seu entorn.

4t/ S'ha de promoure un clima social favorable a la participació situat en el context (de necessitats, recursos, temps) on cada agent ha de poder definir i desenvolupar els seus rols i funcions en les accions participatives o de col·laboració, especialment quan parlem de teixit associatiu, administració local, centres, AMPAS i alumnes organitzats.

<p>Els resultats de la recerca pretenen contribuir a construir respostes per fer front als reptes vinculats a les necessitats i formes de participació, especialment als centres de secundària, que possibilitin l'increment de l'arrelament i el sentiment de pertinença dels joves i de tota la comunitat educativa al seu context de referència, tot promovent la seva participació activa, crítica, reflexiva i responsable, que els porti a exercir els seus drets i deures com a membres de la comunitat educativa, però també com a integrants de la seva comunitat i com a ciutadans</p>
--